

ลำโพงกาสลัก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Datura metel* L.

วงศ์ Solanaceae

ชื่อท้องถิ่น มะเขือบ้า

ไม้ล้มลุก สูงประมาณ 1.5 เมตร ลำต้น ก้านใบม่วงอมดำ ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปไข่ ขอบเว้าเล็กน้อย ดอกเดี่ยว ออกตามซอกใบ กลีบเลี้ยง โคนเชื่อมติดกันเป็นหลอด กลีบดอกสีม่วง ซ้อนกัน 2-3 ชั้น เชื่อมติดกันเป็นหลอด รูปแตร หรือ รูปลำโพงโบราณ ดอกใหญ่ กลีบ 5 กลีบ ยาวประมาณ 5 นิ้ว (ลำโพง มี 2 ชนิด ชื่อวิทยาศาสตร์ เดียวกัน ลักษณะใบและดอกแตกต่างกัน โดยก้านใบและลำต้นลำโพงขาว สีเขียวอ่อน ดอกสีขาวชั้นเดียว) ผลลำโพงเป็นพืชในวงศ์เดียวกับ มะเขือ มะเขือเทศ และพริก แต่ลำโพงเป็นพืชอีกสกุลหนึ่งในวงศ์นี้ ที่มีพิษไม่สามารถรับประทานได้

ส่วนที่ใช้ ใบ ดอก

สรรพคุณ แก้หอบหืด มวนเป็นรูปบุหรี่สูบ

ข้อควรระวัง ในยาแผนโบราณ อนุญาตให้ใช้ผสมกับพืชอื่นมวนบุหรี่สูบ โดยมีใบและ/หรือดอกลำโพง ไม่เกิน 15 %

ห้ามรับประทาน เพราะอาจทำให้เกิดอาการประสาทหลอนได้ ยกเว้นยาที่ผลิตขึ้นโดยมีราก

ลำโพงที่**สุ่มแล้ว*** คิดเป็นน้ำหนักกรากแห้งสำหรับรับประทานในมือ หนึ่ง ไม่เกิน 75 มิลลิกรัม¹

* สุ่มในที่นี้ หมายถึง การนำพืชมาเผาให้เป็นถ่าน ซึ่งทำให้โครงสร้าง ทางเคมีของสารประกอบถูกทำลาย เหลือองค์ประกอบเป็นธาตุคาร์บอน กรณี ที่สุ่มให้เป็นถ่าน ธาตุที่เหลือจะเป็นธาตุ อนินทรีย์ เช่น โซเดียม โพแทสเซียม องค์ประกอบของสารอินทรีย์ เช่น คาร์บอน ไฮโดรเจน และออกซิเจน ระเบิดออกไปหมดแล้ว

จัดเป็นสมุนไพรอันตราย การใช้ควรอยู่ในความดูแลของแพทย์แผนไทย และเป็นไปตามองค์
ความรู้การแพทย์แผนไทย

ข้อมูลเพิ่มเติม สารในใบและดอกลำโพงที่ทำให้เกิดพิษ เป็น สารกลุ่ม tropane alkaloids เช่น hyoscyamine และ scopolamine ซึ่งสารเหล่านี้มีฤทธิ์ต้านระบบประสาทโคลิเนอร์จิก ทำให้หลอดลมขยายตัว ในปริมาณที่เหมาะสมจะมีประโยชน์ในการรักษาโรค สามารถบรรเทาอาการหดรัดเกร็งของหลอดลมในผู้ป่วยหอบหืด อย่างไรก็ตาม หากได้รับในปริมาณสูง จะทำให้เกิดอาการพิษต่อร่างกายได้ โดยมีอาการหัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง มีไข้ ม่านตาขยาย ปากแห้ง คอแห้ง ปวดศีรษะ สับสน เกิดอาการเคลิ้มฝัน มีอาการทางจิตและประสาทได้²

เอกสารอ้างอิง

¹รายชื่อยาแผนโบราณที่เป็นยาอันตราย (ไม่อนุญาตให้ใช้ในตำรับยาแผนโบราณ).

<http://food.fda.moph.go.th/data/news/2555/september/doc1859/D1859-16.pdf> เข้าถึงวันที่ 8 มิถุนายน 2564

²Dewick PM. Medicinal Natural Products: A Biosynthetic Approach: John Wiley.; 2009.